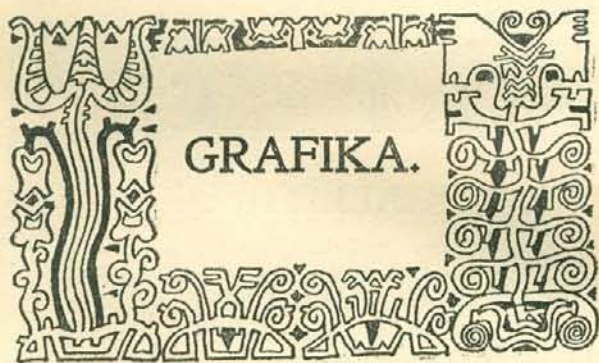

készíti a terveket. A múlt nyár folyamán Boari, kormánya megbízásából, felhívta Marótit a tervek beküldésére, aki ennek nyomán csakhamar el is készült a tervekkel. December hó elején a művész meghítt barátainak bemutatta rajzait s modelljeit, amelyekről mindannyian, akik látták, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. A terveket Maróti magával vitte Mexikóba, ahová december 28-án érkezett. Amidőn e sorokat írjuk — január 24-én — Maróti még Mexikóban van, s hazaküldött értesítése szerint immár valószínű, hogy a színház belseje az ő terveit alapján fog elkészülni.

Maróti a munka egyrészét — amennyiben a mexikóiak hozzájárulnak — magyar műparosokkal akarja elkészíttetni, ami nagy összeget jelent, amely ilyenéknép a magyar iparművészet javára esnék.

A mexikói nemzeti színház nagyszerűségéről fogalmat ad az építési költség, amelyet harminc millió dollárra irányoztak elő. Maróti terveit a Magyar Iparművészet fogja ismertetni és bemutatni.

MESTERSÉG ÉS MŰVÉSZET A NYOMDÁSZATBAN. Kiss Józsefnek a napokban jelent meg egy újabb „díszkiadású” kötete *Levelek Hullása* címen. Az első oldal tanúsága szerint a szöveg melletti rajzok Falus Elektől valók, a bekötési tábla pedig Courtens festménye után készült. Az áldozatrakész Singer és Wolfner kiadó cég a nyomdai előállítást a Franklin Társulatra bízta.

Első tekintetre szembeötlik e kötetnél, hogy bár külön művész tervezett hozzá szelvéskéket és szövegeképeket, az egésznek a sorsa mégis egyedül a nyomdán fordult meg. Annak merkantíli célzatú beavatkozása pedig a művészeti elvek szerint kötelező grafikus korlátot túllépte a táblán és a szöveg közt egyaránt. A fedélre ugyanis Courtens Aranyeső című képe van alkalmazva, amely különben igen poétikus tájkép, de nem arra való, hogy könyvet kössenek bele. A könyvtábla egyáltalán nem bírja el a perspektívásra való törekvést.

A könyv belsejében látunk takarékoságot, de látunk pazarlást is. Takarékoskodott a nyomda, mikor a béléspapírt úgy hozta létre, hogy egy kisebb rajtot nyolcszor egymás mellé nyomott, míg csak tele nem lett a papír (nyolcszor megismételvén a művész monogramját is);

továbbá ott, ahol a vízszintes fejléct függőleges szelvéskének használja fel. Pazarlást pedig úgy követ el, hogy nem kíméli a festéket. A vonalban és tömegekben befejezett rajzokat káros színek robbantják szét. Ilyennel már a részletfizetéses közönséget sem lehet elkápráztatni, az is megérzi, hogy ez nem művészet, hanem csak piacra dobott Harlekin. Maga Falus természetesen alig látszik ki abból, amivé a nyomdai pártfogás fejlesztette. A szegény skót fecskék és virágok nem jutnak levegőhöz az anilintól.

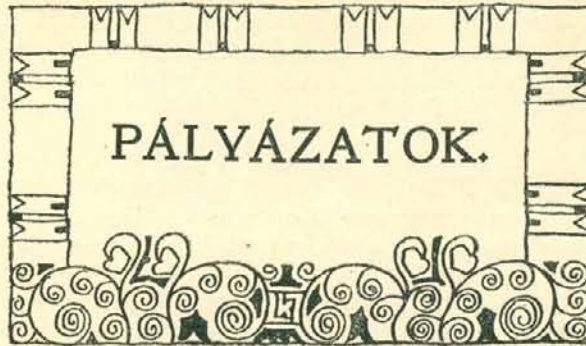
Sz. G.

NAPOLEON-KÉPEK. Gróf Zichy Tivadar gazdag metszetgyűjteményéből a Műbarátok Körében kiállította mindazokat a lapokat, melyek Napoleonra és családjára vonatkoznak s egykorú művészek keze alól kerültek ki. A sorozatban rézmaratás, metszés, litográfia és fametszet is képviselve volt vegyesen, úgyszintén olasz, francia, angol és német mesterek. Érdekes tanulságokkal szolgált ez a tárgyi csoportosítás. A legrégebbi lapokon még mint az olasz hadsereg vezetője szerepelt Napoleon, ekkor még nevét is olaszosan Buonaparte-nak írta. Majd hatalmának teljében Morgen metszetén triumfátorként jelenik meg. Az angol metszők a császár jellegzetes román arcát is elangolosítják rajzaikon, beesett képű, nagycsontú germán kifejezést adva neki. Josephin, Mária Lujza, Neipperg, a kis római király, a „sasfőlk” változatos ábrázolásokban voltak képviselve. Nem hiányoztak a romantikus allegoriák, a rejtvénybe öltöztetett Napoleon képek és halotti emlékek sem, bő betekintést nyújtva a francia történelem e nagy napjaiba.

JUBILÁLÓ NYOMDÁSZEGYESÜLET. A Könyvnyomdászok Szakköre, mely régóta ismeretes arról, hogy tagjai sorában komoly eszközökkel terjeszti a szak tudást, január 4-én ünnepelte alapításának negyedszázados fordulóját a Gutenberg-palotában. A közgyűlésen Fuchs Zsigmond első alelnök ismertette a huszonöt esztendő viszontagságos küzdelmeit. A Szakkör történetét Tanay József elnök mondta el részletesen. A nyolcvanas évek elején alapították a Magyar Nyomdászok Körét, amelynek célja elsősorban a magyarosítás volt. Kevéssel utóbb átalakult a kör s a Budapesti Könyvnyomdászok Szakköre nevet vette föl. 1890 június 22-én ismét változáson ment át az egyesület. Az átalakulás megint névváltozással járt s azóta viseli az egyesület a Könyvnyomdászok Szakköre címet. Eleinte nagy nehézségekkel küzdött a kör. Később, amikor fölolvasásokat, szakkiallításokat rendezett, évkönyveket adott ki s megalapította a Grafikai Szemlét, anyagilag, erkölcsileg is emelkedett a nyomdászok helyzete. A kör 1893-ban gyűjtést indított a Gutenberg-szoboralapra. Ma már igen tekintélyes összeg van erre a célra. A tagok száma ma 1413. A kör vagyona pedig meghaladja a 18 ezer koronát. A jubileumi ünnepséggel kapcsolatosan a Könyvnyomdászok és Betűöntők Szakegyesületének termeiben Spitz Adolf budapesti mesterszedő munkáiból és külföldi modern gyűjteményekből

nemzetközi nyomtatványkiállítást rendezett a kör, mely azonban — különösen Spitz úr munkáit értve — némileg lerontja a Szakkörben istápoltt iparművészeti grafikáról alkotott fogalmat.

CZAKÓ.

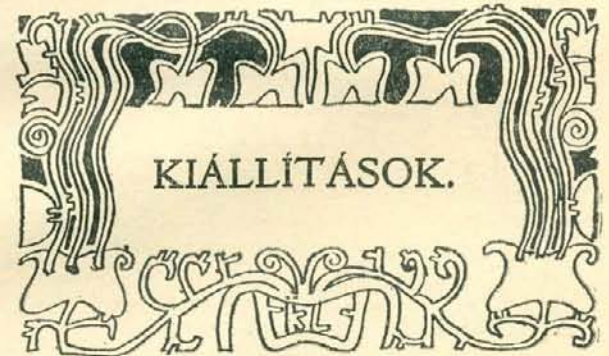
MŰVÉSZETI PÁLYÁZATOT KÉT RÓMAI MAGYAR FESTŐMŰVÉSZETI ÉS EGY SZOBORÁSZATI MŰTEREMRE (A HOZZÁJOK TARTOZÓ LAKÓSZOBÁVAL EGYÜTT) ÉS A FESTŐMŰVÉSZETI HELYSÉGEKKEL JÁRÓ 3000 K. VALAMINT A SZOBORÁSZATI HELYSÉGEKKEL JÁRÓ 4000 K. ÖSZTÖNDÍJRA SZÓL. PÁLYÁZHATIK MINDEN MAGYAR HONOSÁGÚ S EGY SZERSMIND MAGYARUL TUDÓ FESTŐMŰVÉSZ ÉS ILLETVE SZOBORÁSZ, ÉLETKORÁNAK 25 ÉVÉTŐL KEZDVE. A MŰTERMÉK ÉS ÖSZTÖNDÍJAK AZ ODAÍTÉLÉS NAPJÁTÓL SZÁMÍTANDÓ, EGY ESZTENDŐRE ADOMÁNYOZTATNAK. AZ ÖSZTÖNDÍJAKAT ÉVNEGYEDES RÉSZLETEKBE ELŐRE UTALVÁNYOZZÁK. A PÁLYÁZATOK HATÁRIDÉJE F. ÉVI MÁRCIUS HÓ 31-DIKE. A RÉSZLETES FELTÉTELEK MEGTUDHATÓK A M. ORSZ. KÉPZŐMŰVÉSZETI TANÁCS IRODÁJÁBAN (BÁTHORY U. 12.).

ELDÖLT PÁLYÁZAT. A Halmos Izor ex-íbrisére kirt pályázatot január hó 17-én tartott ülésén döntötte el a gróf Hadik-Barkóczy Endre elnökle mellett megalakult bíráló-bizottság, amelynek tagjai voltak: dr. K. Lippich Elek, Telcs Ede, dr. Czako Elemér és Halmos Izor. Beérkezett 112 szerzőtől összesen 405 pályamunka, amelyek közül a jury a 200 koronás első díjat Muhits Sándor, a 100 koronás második díjat pedig Földes (Feld) Imre egyik ex-íbris rajzának ítélte oda. Megvásárolták továbbá 50 koronáért Helbing Ferenc pályamunkáját. Ezenkívül két pályamunkát megdícsértek.

KÉPES LEVELEZŐLAP-PÁLYÁZAT. A »Műbarátok köre« a múlt nyár folyamán pályázatot hirdetett oly magyar tárgyú festményekre, melyek alkalmasak sokszorosításra képes levelezőlapok készítéséhez. A szép számmal beérkezett pályamunkákat gr. Apponyi Sándorné elnöklésével elbíráltá br. Liptay Sándorné, gr. Hadik-Barkóczy Endre, dr. Elischer Gyula, Balló Ede és Nádler Róbert festőművészekből alakult bíráló bizottság. Az ered-

mény következő volt: két díjat nyert Nagy Lázár festő, iparrajziskolai tanár, egy-egy díjat nyertek: Meyer Antal iparrajziskolai tanár, Beyer Emil festő és Ócsvári Rezső rajztanár. A pályanyertes művek sokszorosításait forgalomba hozzák, hogy a külföldről beözönlő silány művészi levelező-lapok terjedését ellensúlyozzák. A »Műbarátok köre« a pályázatot a nyár folyamán újra kiírja.

FIGYELEMREMÉLTÓ és új pályázatot írt ki a lipcei »Kgl. Akademie für graphische Künste u. Buchgewerbe« és a »Buchgewerbeverein« (a szász kir. miniszterium támogatásával) művészi látogató-jegyek terveire. Az eszme kétségkívül új; de egyszersmind okos is. Alig van ridegebb valami, mint a látogató-jegy úgy, ahogy ma használják. Az üres fehér papírra nyomott betű az egyéniségnek távolról sem kifejezője, ami pedig lesz a művészi és egyéni vonást kifejező új látogató-jegy. Bizonyos, hogy a divat kinövésai itt sem fognak elmaradni; de kétségtelenül sok szép dolog születik meg majd ezen a réven és terjeszti, fejleszti a művészi érzéket.

THOROCZKAI (VIGAND) EDE MAROSVÁSÁRHELYEN intérieur-kiállítást rendezett, a mely január hó 7-én nyílt meg. A kiállítás három szobaberendezést foglal magában, úri-, leány- és hálószobát. Utóbbi a pécsi orsz. kiállításon, a másik kettő a M. Iparművészeti Társulat tavaszi kiállításán volt látható. A marosvásárhelyi lapok szerint a kiállítás általános tetszésben részesül.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT 1908. év tavaszára tervezett lakásberendezési kiállítását a kiállítók kérésére öszre halasztotta. A kiállítás iránt érdeklődő kiállítók forduljanak a Társulat titkári hivatalához. — Hasonlóképpen elhalasztották 1909. évre az idéntervezett pozsonyi iparművészeti kiállítást.

MŰHELY név alatt festők, szobrászok, építésszek és iparművészek csoportot alkottak, amely csoport a kiállításokon egységesen fog fellépni és külön kiállításokat is rendez. A Műhely főcélja az, hogy olcsó és artistikus munkával annak a publikumnak művészi igényeit elégítse ki, amely publikum az iparművészeti terén újabban fölbukkant luxust nem bírja meg. A legközelebbi kiállítás